

Yunak

3 1997

Пластовий Журнал

ЗМІСТ

Пластун слухняний пластовій старшині 2-3

Історія Пласту: 1948-1962 4-5

Портфоліо - Оленка Певна 6

Традиції - Слава Візантії 7

Наш гурток - Соняшники з Вінніпеґу 8

Скавтінг - На джемборі в Канаді 9

Вмілості - Рисунки, малюнки і горщики 10

Добре діло - Повінь в Манітобі 11

Табори - ЗБ'97 в Україні 12-13

Записки мандрівників 14-15

Здоров'я - Про гарну церу 16

Сторінка братчика і сестрички 17

Пісні - Заспіваймо по норвезьки 18

Гри із словами 19

ЮНАК - Журнал пластового юнацтва

Тут і Там - Вовча Тропа і Квебек 20

Тут і Там - Вовча Тропа і Писаний Камінь 21

Тут і Там - Вовча Тропа і Пенсильванія 22-23

Тут і Там - Батурин, Нью Йорк і Графтон 24-25

Тут і Там - Манітоба і Альберта 26-27

Різне 28

3(342) 1997

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор

пл.сен.

Оксана Закидальська

© **Мистецьке оформлення**

Юрій Онух

Макетування

ст.пл. Данило Луців

Адреса редакції:

Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416)763-0185

Адреса адміністрації:

Plast Publishing

144 Second Ave.

New York, NY 10003

USA

Fax: (212)475-6960

Виготовлено на системі PowerMacintosh 7100/80/QuarkXPress 3.31 при КПС-Канади

Видруковано заходами Babiuk Enterprises, Rochester, NY, USA.

РЕД

АКЦІЇ

Представляємо вам трошки змінене число ЮНАК-а. Ми рішили не включати деякі сталі розділи щоби подати більше інформацій про цьогорічні літні табори. А інформацій ми дістали багато так, що сторінки розділу *Тут і Там* побільшено на вісім. Придивіться добре до знімок - там може знайдете себе а напевно багато своїх друзів і подруг. Ми дуже дякуємо всім дописувачам і фотографам за матеріали.

Знайдете в цьому числі інформації про пластових мандрівників. Перше, наші мандрівники Колоси вже заїхали під піраміди і пишуть до нас з Єгипту. А крім того, до Канади приїхали двоє мандрівників з України. Пластуні виховники Ангеліна Кліщ і

Аркадій Сльоза приїхали на 9-те Канадське Джемборі а тоді поїздили по Канаді - на юнацький табір в Манітобі і на новацький табір в Альберті. Пошукайте інформації про їх мандри у цьому числі.

Ябула в Україні в червні цього року і домовилася про виміну матеріалів із редактором журналу *Юнацтво*. Цього числа прочитайте про табір *Золота Булава* в Україні. Інформації нам прислав ст. пл. Богдан Яцишин, який їздив по таборах в Україні, робив знімки і збирав статті. Сподіємося дістати ще більше його знаменитих знімок із інших таборів.

СКОБ!

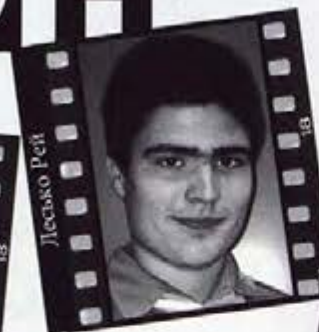
Оксана Засядницька
РЕДАКТОР

Подруга Дарка Даревич - історик мистецтва. Ступінь доктора наук (Ph.D) із історії українського сучасного мистецтва вона одержала з *University College* в Лондоні, Англія, і тепер викладає історію мистецтва в Університеті Йорк в Торонті. Подруга Дарка - організатор численних виставок українських мистців в Канаді і автор книжок про Мирона Левицького, як

також багатьох статей до каталогів та преси про українське мистецтво та українських мистців. Подруга Дарка - спеціаліст в ділянці українсько-канадського мистецтва, головний куратор виставки *Скарби України*. В англомовній *Encyclopedia of Ukraine* подруга Дарка була редактором ділянки мистецтва в томах 3, 4 і 5.

ВПласті подруга Дарка була виховницею в новацтві і юнацтві і займала майже всі можливі пости - від гніздової і зв'язкової аж до голови КПСтаршини Канади. Вона цікавиться пластовою пресою - дописує віддавна про мистецтво до *Юнака* і була членом редколегії *Готуйсь* і *Вогню Орлиної Ради*. Крім того, вона активний член куреня *Ті, що греблі рвуть* (і мама Данила, Романа і Ладі).

ПЛАСТОВИЙ ЗА КОН

Ми сьогодні будемо говорити про одну точку Пластового Закону – “Пластун слухняний пластовій старшині”. Що це закон? Що значить слово закон?

Закон це те, що ми маємо зробити, це те, чого ми маємо дотримуватися.

Як ви розумієте цей закон “Пластун слухняний пластовій старшині”?

Треба слухати своїх виховників...Також треба слухати всю пластову старшину – зв'язкового, станичного, – чи на таборі, чи в домівці. Навіть поза домівкою.

Кого, крім друга, потрібно слухати? Ти гуртковий – чи Твій гурток тебе слухає?

Часом так, а часом ні.

Чи вони повинні Тебе слухати?

Я думаю, що якщо я є в офіційній ролі, на збірці чи на таборі, то так, але поза тим – ні. Тільки тому, що я гуртковий, я не можу їм все казати, що робити.

Чому ви маєте слухати гурткового а не іншого члена гуртка?

Бо ми його вибрали як провідника, щоб він нас провадив. Ми його слухаємо в офіційній ситуації, бо ми його хочемо слухати...Якщо він робить те, що він має робити, то ми маємо його слухати. Але якщо то не є його спеціальна роль то не значить, що він має керувати нами.

Значить, чи слухати – залежить від ролі людини, залежить від ситуації, залежить від того чи ви його вибрали. Чи ми завжди слухаємо все, що люди говорять?

Чи ви завжди слухаєте виховника чи гурткового?

Ні!

Чому ні?

Якщо він нам скаже щось робити, або зверне увагу на нашу поведінку, то випадає, щоб його слухали. Але якщо він нам скаже щось, наприклад, що є небезпечного, ми не мусимо його слухати тому, що то не є відповідне...Я думаю, що треба слухати тоді, коли це мені щось дасть.

Наприклад, я слухав виховників на таборі Золота Булава щоб дістати Золоту Булаву...Я би слухав, якщо би я був переконаний, що мій друг є розумний...З'язковий раз мені сказав, що я маю щось зробити, але то не була моя роль і моя відповідальність. Я йому сказав, що то не я а хтось інший має зробити.

Так що, ви думаєте, що не треба слухати пластової старшини завжди. Це залежить від ситуації - чи якась небезпека, чи ви вважаєте, що то щось немудрого, чи ви вважаєте, що то не є ваша відповідальність.

Що робити, коли є конфлікт між двома людьми яких Ти маєш слухати? Наприклад, Твої батьки Тобі кажуть що в середу вечір Ти маєш зустріти тету, яку Ти не бачив вісім років а друг сказав, що Ти маєш в середу вечір провадити сходами і що Ти це вже давніше обіцяв зробити.

Залежить, що Ти обіцяв перше. Якщо два тижні тому Ти обіцяв, що будеш провадити сходами, тоді треба то робити...Я думаю, що батьки мають тут вищий статус, що вони мають більше право Тобі сказати, що робити ніж хтось в Пласті.

Значить, що є якась ієрархія - перше батьки, тоді Пласт. Ми дійшли до того, що треба слухати пластової старшини, але не завжди. А що як ми ніколи не слухаємо пластової старшини? Тоді що стається?

То чому Ти є в Пласті? Ти прийшов в організацію, яка має як принцип те, що Ти мусиш слухати тих, які є в проводі. Але коли Ти прийшов до Пласту? Скільки Тобі було років? Чи Ти розумів, що означає слухати пластову старшину?

Батьки Тобі сказали, тут є Твій братчик. Слухай його! Декотрі з вас будуть братчиками цього літа. Що ви сподієтеся від новаків?

Гурток Волохаті Мамути, XI-го куреня ім. Северина Левицького в Торонті, перевели гутірку-дискусію, під проводом ст. пл. Мотрі Оніщук, на X-ту точку Пластового Закону 'Пластун слухняний пластовій старшині'. Щоб ми могли скористати із їх роздумів і опіній, Роман Гуль записав цю дискусію на відео. Ось подаємо її (трохи зредатовану - всі думки членів гуртка подано разом).

Щоб вони нас слухали.

Деякі не можуть слухати бо мають проблеми і мусять робити збитки. Але вони мусять старатися... Я хочу, щоб вони старалися, йшли за програмою табору і робили менше-більше то, що вони мають робити...

Що Ти будеш робити як новачки не схочуть Тебе слухати?

То буде залежати, чи то буде момент коли це їм може пошкодити. Якщо вони будуть говорити тоді коли я говорю, то я їм вясню, чому мене треба слухати. Але якщо то буде щось небезпечне, наприклад новачки бавяться сірниками, то я б інакше до того ставився. Його треба взяти до когось, що Ти знаєш, що він буде слухати. Може він послухає коменданта. Він напевно мусить слухати батьків. Якщо батьки з ним поговорять, то він напевно буде слухати.

Він сидить, кидає сірники під барак і Ти йдеш до коменданта, а комендант іде дзвонити до батьків - а барак горить???

Перш за все, треба забрати сірники, взяти його зі собою до коменданта. Сірники сховати, щоби то знову не сталося.

Ви казали, що якщо би ви не хотіли слухати Пластового Закону, то ви би просто не належали до Пласту. Коли робиться таке рішення - ходити чи не ходити?

Це робиться звичайно, коли переходиш до юнацтва - тоді рішаєш чи Ти далі лишаєшся в Пласті, чи ні.

Чому взагалі потрібна точка "слухняний пластовій старшині"? Якщо Ти є словний, совісний, точний, і т. д. чому це не вистарчає?

Ця точка - слухняний пластовій старшині - підкреслює те, що пластуни мають мати респект до старшини. Слукняність є рамці для того, щоб існувало суспільство.

Чи Ти мусиш мати когось, що Тобі каже що робити?

Часами так тому, що ми ще не є зрілі... Часами нас треба направити на правильний шлях, показати куди йти. Не казати, що ми мусимо робити, але нас направити на те, що буде для нас краще... Як я є з приятелями я часом не памятаю, що є правильно, що є неправильно... Ця точка потрібна, але для молодших. Їм треба очеркнути куди вони мають йти... Ми в такому віці, що потребуємо дисципліни. Наше наставлення таке, що ми думаємо, що ми все знаємо і нам все належиться. Я думаю, що нам потрібний такий друг, що скаже Тобі, що світ не крутиться довкола Тебе і Тобі всього не треба. Я думаю, що є деякі люди нашого віку, що є ОК, що трошки більше зрілі. Але для тих, що не є такі зрілі, то треба трохи більше дисципліни.

Чи ви відчуваєте, що час до часу вам треба сказати, що ви маєте робити?

Часом, але не так дуже часто... Якщо Ти дотримуєшся всіх інших точок, то тоді Тобі не треба буде казати, що Ти маєш робити... Я думаю, що у віку в якому ми є тепер то більше потрібно нас навчити практичні речі - як щось зробити - замість казати, що є правильно а що є неправильно. Ми досить добре знаємо, що мається і що не мається робити. Але часом нам треба сказати і нас навчити, як щось практично зробити.

Ти кажеш, що ви знаєте, що мається і що не мається робити. Але чи ви все робите те, що мається?

Ні, але ми знаємо, що треба. Ти знаєш, що Ти то не маєш робити, але Ти то робиш все одно. На це є якась причина... Ми вже менше-більше знаємо, які є моральні вартості. Ми самі рішаємо, що є правильно чи не правильно. Нам треба щоби дорослі нам допомогли і нас направили на правильний шлях. І не тільки це - але щоб вони нам допомогли, щоб ми могли самі побачити, що є правильно і щоб ми самі себе навчили.

Фото: Оксана Закидальська

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ 1948 - 1962

Гра на сходини Витніть чотирикутники із картону. Поділіть їх на дві частини (так як доміно). На першому доміно, на верхній частині напишіть ПОЧАТОК а на долішній частині - перше питання. Відповідь на це питання напишіть на горішній частині наступного доміно а на долішній - друге питання і т.д. Зробіть 22 доміно, таких як на цих сторінках. Перечитайте ці дві сторінки. Порозкидайте доміно і зложіть їх в ланцюг Історії Пласту 1948-1962. (Це може бути змаг на час).

ПОЧАТОК

Хто були
Уповнова-
жені?

Організа-
тори
Пласту

Уповнова-
жений на
Канаду?

о. Василь
Івашко

Уповнова-
жений на
ЗСА?

Євген
Кульчиць-
кий

Де куплено
1-ий плас-
товий дім?

Переселення в нові краї

Коли пластуни виїздили із Європи, провід Пласту назначив, на кожну країну, Уповноваженого Головною Пластовою Старишиною. Це була особа, яка мало право організувати Пласт в даній країні. Такі Уповноважені були: на Канаду - пл. сен. о. Василь Івашко; на ЗСА - пл. сен. Євген Кульчицький; на Австралію - пл. сен. Роман Олесницький і на Великобританію - пл. сен. Цьопа Паліїв.

Канада

В Канаді почали творитися пластові осередки в 1948 році. Кандські українці виявили щире бажання допомогти Пластові. Пласт відразу став членом Комітету Українців Канади (КУК). До Канади прибула досить велика кількість вишкolenих провідників і виховників. Перші зборки відбувалися в парках, а сходини і заняття в домах інших організацій. Пластові осередки розвинулися в Вінніпегу, Едмонтоні, Торонто, Монреалі, Гамільтоні, Оттаві, Ст.Кетеринс і Саскатуні. В Торонті куплено будинок в грудні, 1950. Це був перший в історії Пластовий Дім. Далше придбано будинки в Вінніпегу, Едмонтоні і Монреалі. Перший пластовий табір був біля Торонта в 1950 році і скоро придбано пластові оселі - Пластова Січ, Батурин, і пластовий табір в Українському Парку в Манітобі. Велика віддаль між осередками утруднювала комунікацію і співпрацю. Велику роль у розбудові Пласту грав Пласт-Прият до якого належали батьки і приятелі Пласту. У вересні, 1951 відбувся Перший Крайовий З'їзд в Торонті, де залишився осідок КПС. В 1951 році членство Пласту нараховувало 861, а в 1969 (найвище) - 1,667.

ЗСА

До Америки прибуло найбільше число пластуни. В 1949 в Детройті повстала перша станиця і місто Детройт вважається як "колиска Пласту в ЗСА". В 1951 в Детройті куплено перший пластовий дім. В квітні 1951 відбувся Перший Крайовий З'їзд в Нью Йорку, на якому вибрано крайовий провід із осідком в Детройті (в 1953 осідок КПС перенесено до Нью Йорку, де він залишився до сьогодні). Перші пластові осередки повстали в Нью Йорку, Філадельфії і Чикаго. В 1952 створено Крайову Таборову Комісію для організування обласних таборів. Придбано кілька пластових осель - Вовча Тропа, Бобрівка, Новий Сокіл і Писаний Камінь. В Америці також засновано спеціалізаційні табори: спортові, лещатарські, морські і Стежки Культури. В 1962 році відбулася перша Орликіяда. Велику роль у розбудові Пласту грав Пласт-Прият. В 1951 членство Пласту в Америці нараховувало 1,617 а в 1969 - понад 4,000.

ЮМПЗ

Перша Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч - ЮМПЗ - на якій відзначено 45-ліття Пласту, відбулася в липні, 1957 на Пластовій Січі в Канаді. Велике число учасників прибуло із Канади і ЗСА. Присутність основоположника Пласту, Дрота і Начального Пластуна, Сірого Лева, підкреслила одність Пласту в нових країнах. 50-ліття Пласту відзначено на Вовчій Тропі в Америці. Це була найбільш чисельна зустріч - приїхало понад 1,700 пластуни і пластунок.

Торонто

Де є
"колиска
Пласту в
ЗСА"?

місто
Детройт

Куди
приїхало
багато
пластуни?

ЗСА

Коли була
1-ша
Орликіяда?

1962

Вовча
Тропа
ЗСА

Що
відзнача-
вати на
ЮМПЗ'62?

50-ліття
Пласту

Що це є
Пласт-
Прият?

Батьки і
приятелі
Пласту

КІНЕЦЬ

Де було
ЮМПЗ'62

Дрот

Хто був на
ЮМПЗ'57?

Пластова
Січ
Канада

Де було
ЮМПЗ'57?

Новацьких
виховників

Для кого є
ВОР?

Храплива
Леся

Перший
редактор
Готуйсь?

Молоде
Життя

Перший
пластовий
журнал в
ЗСА?

1962

Коли помер
Сірий Лев?

Северин
Левицький

Перший
Начальний
Пластун?

1954

Де було
4,000
пластунів?

ЗСА

Коли
таборують
в Австралії?

на
Новий Рік

Хто почав
Пласт в ВР?

Цюпа
Палів

Коли
створено
КУПО?

Австралія

В 1951 році засновано станиці в Аделаїді, Мельборні і Сіднею а у 1960 - станицю в Брисбейн і станицю в Канбері (яка існувала до 1990). Ці перші чотири станиці діють до сьогодні. Перші пластові заняття відбувалися по австралійських церквах. В Австралії пластуни зустріли інший клімат, новий рослинний і тваринний світ і незнайоме сузір'я на небі. В Австралії не було передвоєнної української громади. В Австралії пластові табори відбуваються в час різдв'яних вакацій і зустріч Нового Року звичайно припадає на таборі. На ватрах часто ставлять різдвяні вертепи. Що 5 років відбуваються Крайові Ювілейні Зустрічі; перша така зустріч була 1957/58 на якій було 220 учасників.

Інші краї

Ініціатором Пласту в Англії була Цюпа Палів і спочатку Пласт діяв в 7 містах, хоч членство ніколи не було велике, між 100 і 200. В 1950 році почалися табори на пластовій оселі *Верховина* у Валії. В 1952 році відновлено пластову активність в Німеччині і Австрії літнім табором на пластовій оселі *Гохляндії*. Осередком діяльності в Німеччині - літні і зимові табори на які приїжджають діти із інших європейських країн. Дрот жив і помер (1968 року) у Відні, Австрії де є похований. В 1949 повстали пластові групи в Буенос Айрес і в 4 інших місцевостях Аргентини але залишився тільки осередок в Буенос Айрес. В деяких країнах були *Уповноважені* (Бельгія до 1952, Бразилія до 1953, Туніс до 1953, Венесуела до 1953 і Франція до 1952) але відтак працю зліквідовано через малу кількість молоді і дальших відіздів пластових провідників.

КУПО

На початку, пластуни були задіяні по своїх краях але в 1954 році відбувся перший Зізд Союзу Українських Пластунів на нових поселеннях в місті Ніягара Фалс, Онтаріо, Канада, коли створено КУПО - Конференцію Українських Пластових Організацій. Членами-засновниками були пластові організації в: Австралії, Аргентині, Великобританії, ЗСА, Канаді і Німеччині. КУПО мало заповнити співпрацю між пластовими організаціями з різних країв і помагати краям притримуватися одних принципів. На Зізді створено Головну Пластову Булаву (ГПБ) і Головну Пластову Рад (ГПР). Затверджено пост Начального Пластуна, як символ єдності Пласту і першого дійсного Начального Пластуна - Северина Левицького (Сірого Лева) - якого вибрав III-ий Зізд СУПЕ в 1947-му році. Сірий Лев помер в Баффало, Н.Й. в 1962 році.

Пластова Преса

Дуже важним середником для збереження контактів по світі була пластова преса. Спочатку виходив журнал *Молоде Життя* (1951-1954) для всіх уладів а в 1954 - *Молоде Життя* став журналом для юнацтва (редактор: Богдан Кравців) і виходив до 1959 року. Від 1953 також виходив журнал для новацтва *Готуйсь* (редактор: Леся Храплива). Від 1951 для новацьких виховників виходив *Вогонь Орлиної Ради* (ВОР). В 1959 році почав виходити журнал *В дорогу з юнацтвом* (редактор: Тарас Дурбак)

Ф

Лі

ПОРТФОЛІО

ПОР

ОЛЕНКА ПЕВНА

Оленка Певна, фахівець із Візантійського мистецтва та з середньовічного мистецтва східних слов'ян, працює як науковий асистент у Метрополітальному Музеї в Нью Йорку. Оленка родилася і виросла в Нью Йорку і в 1980/81 році закінчила середню школу *Styvesent High School*. До цієї школи можна було дістатися тільки за стипендією. Оленка – пластунка від новачтва, а в юнацтві була членкою 18-го куреня Олени Степанівної в Нью Йорку. В Пласті найбільше її цікавило таборування і вона часто їздила на табори на *Вовчу Тропу*, як учасниця і як член бурави. Тепер Оленка член куреня старших пластунок *Перші Стежі*.

Після закінчення середньої школи, Оленка студіювала в Нью Йоркському Університеті, де закінчила Інститут образотворчого мистецтва. (*Institute of Fine Arts, New York University*). В 1995 році вона здобула науковий ступінь доктора з історії мистецтва. Тема її докторської дисертації була *Kyrylivs'ka Tserkva and the Appropriation of Byzantine Art and Architecture in Kyiv*

Контакти Оленки з культурними установами Києва почалися в 1990 році, коли вона працювала над джерелами своєї докторської праці у Києві. Вона прожила два роки в Україні, вивчаючи церкву святого Кирила. Там працювала у бібліотеках, архівах, музеях і у збережених пам'ятках з XI-XII століть по різних містах східної і західної України. Тому, що багато українських скарбів знаходяться в Росії, Оленка мусіла також їздити до Москви, Петербургу і по різних містах де зберігаються скарби середньовічного мистецтва.

Недавно Оленка Певна працювала над великою виставкою *Слава Візантії*, що відбулася в Метрополітальному Музеї від 11 березня до 6 липня, 1997. Оленка була автором есею про Київську Русь в експозиційному каталозі і відповідала за опис багатьох експонатів із України і Росії, які були на виставці. У вступі до каталогу головні куратори виставки дякували всім, хто причинився до виставки: "Всі хто працював над виставкою *Слава Візантії* як працівники, добровольці і інтерни в роках від її задуму, причинилися до її успіху. Зокрема треба висловити подяку Оленці Певній за її значну наукову і організаційну роботу як наукового асистента." (*The Glory of Byzantium catalogue, p.xxi*)

АПОСТОЛ ТАДЕЙ, ca 1108-13, 299x109см. (9'9-3/4" x 3'6-7/8") із Собору Михайлівського Золотоверхого Монастиря. Тепер мозаїка знаходиться у Соборі св. Софії в Києві.

СЛАВА ВІЗАНТІЇ

Візантія була могутньою і першою в світі християнською державою. Вона існувала від 330 року, коли Константин Великий переніс столицю Римської Імперії на Схід до Константинополя, аж до 1453 року, коли турки зайняли Константинополь і переіменували його на Істамбул. У Візантії розвинувся особливий мистецький напрям, що називається Візантійським стилем. Цей стиль мав вплив на мистецтво та архітектуру всіх держав, з якими Візантія мала зв'язки. З прийняттям Християнства як офіційної релігії держави князем Володимиром Великим 988 року, вплив Візантії поширився на Україну. Цей вплив візантійської культури зберігається до сьогодні у мозаїках і фресках Собору св. Софії у Києві, в українських іконах середньовіччя, ренесансу і барокко. Він також помітний в сучасному українському церковному мистецтві та архітектурі в Україні, Канаді, Америці та інших країнах поселення.

1

2

Візантія славилася своїми пишними мозаїками і фресками, прекрасними плоскорізьбами у слоновій кістці, ілюмінованими манускриптами (малюнки на пергамені), тканинами та вибагливими виробами зі золота. Виставка *Слава Візантії* охоплювала Середній Період Візантійської Імперії, т.зв. Другий Золотий Вік, що тривав від 843 до 1261 року. На виставці було 344 рідкісних експонатів з різних музеїв по цілому світі, між тим 25 експонати із музеїв в Україні. Експонатів з княжого періоду Київської Русі було 48. Деякі з них знаходяться у колекції Метрополітального Музею, інші в музеях Росії. З Музею Української Православної Церкви в Бавнд Брук, Нью Джерсі був хрест-енколпіона (двоствулчасті нашійні хрести де зберігалися мощі святих) (1).

З музею-заповідника св. Софії у Києві був фрагмент мозаїчної підлоги Десятинної Церкви у Києві, збудованої князем Володимиром Великим. Також можна було побачити дві великі мозаїки апостола Тадея і діякона Степана з 12 століття із Собору Михайлівського Золотоверхого Монастиря. Ці мозаїки збереглися хоча 1934 року комуністична влада зруйнувала саму церкву - історичну пам'ятку.

З Національного Музею Історії України (Київ) був срібний медальйон Оранти (4) (Мати Божої з піднесеними руками) та срібна бранзолетка (1). З Музею Історичних Коштовностей (Київ) - золоті емальовані колти з ряснами (3) (прикраси, що жінки носили як частина убору голови).

3

4

НАШ ГУРТОК

Назва нашого гуртка – Соняшники – дуже нам підходить. Всі члени нашого гуртка є дуже світлі і веселі. Ми належимо до II-го куреня імені Княгині Ольги у найкращому місті Канади, Вінніпегу. Ми всі були разом в одному гуртку від першого дня нашого пластування. Ми також всі ходимо то тої самої школи; значить, ми товаришуємо поза Пластом. Підчас нашого юнацького життя ми мали трьох різних виховників. У першому році в юнацтві, друг Маркіян Сарий провадив нашим гуртком. По ньому, наступні два роки нашою виховницею була подруга Тамара Костецька. А тепер подруга Тирса Гаврачинська провадить нас до третьої проби.

Наш гурток багато таборує. Ми були на юнацьких таборах в Банфф, Альберті і Бон Еко, Онтаріо а цього літа всі (крім одної) поїхали на табір на роверах в Манітобі. Ми всі любимо таборувати і зустрічати пластунів із інших міст. Ми також беремо участь у вишколах – минулого літа чотири членки відбули вишкіл і дістали Золоту Булаву, а цього літа ще дві були на таборі ЗБ. Ми також їздимо на прогульки – так як до провінційного парку *Spruce Woods* – щоб здавати точки до проби. Юначки нашого гуртка беруть участь не тільки в юнацьких заняттях але і в новацьких. Більшість з нас (семеро) є сестричками і ходимо щосуботи на новацькі заняття.

(Зліва, стоять) подруга Тирса Гаврачинська, Діяна Пилипович, Олеся Чучман, Андріяна Чучман, Христя Матвійчина, Дануся Величко
(зліва, сидять) Оріся Запорожан, Богданна Новак, Міка Вавриков, Оксана Костецька, Наталка Сервило.

Цього літа, від 10-20 липня, відбулося 9-те Канадське Джемборі в Тандер Бей, Онтаріо в якому брали участь двоє пластунів виховників з України – ст. пл. Ангеліна Кліщ (Львів) і ст. пл. Аркадій Сльоза (Рівне). Вони розповідали про Джемборі:

АНГЕЛІНА: Нас вразила масштабність Джемборі – воно було справді великим. Всіх разом нараховувалось 13,500 осіб. Люди, з якими ми працювали і яких бачили на Джемборі, були відкриті і щирі, хотіли нам допомагати і розмовляти з нами. Вони багато розпитували – звідки ми. Коли ми відповідали, що з України, вони були втішені і приємніше спілкувалися з нами. Їх цікавило, хто ми такі, чи ми скавти. Ми розповідали, що у нас скавтінг відродився тільки наприкінці 80-их років а перед тим існував у діаспорі і, власне, в Канаді. З того, що ми бачили на Джемборі і чим хочемо поділитися, найкориснішим досвідом є те, як організовувати такі великі акції, скільки треба продумувати деякі речі до дрібниць, наскільки важливо вміти розподілити працю. Там вона була розподілена дуже гарно; кожен знав за що відповідає і ці відповідальності було чітко видно.

АРКАДІЙ: Мені дуже цікаво було взнати, що в канадських скавтів таке правило: виховники – це батьки. Якщо юнаки хочуть творити скавтську групу – вони мусять знайти собі людину з батьків, хто би з ними займався. Це нам було досить цікаво, бо в Україні зовсім по іншому. Мене найбільш вразило те, що

Джемборі було дуже велике. Все було добре придумано і організоване. Під час Джемборі ніякого випадку, нічого негативного не сталося. Це було Джемборі, значить величезна весела забава, яка мала дуже багато різних занять, де юнацтво могло просто веселитися, забавлятися, гратися, купатися в озері і їздити до різних цікавих місць – подивитися на водоспади, побачити гори, спробувати мандрувати. Також було багато занять в місті, напр.: показували як працює телебачення і радіо, як знімкувати. Програма була надзвичайно широка і дуже різноманітна. Учасники були зацікавлені і веселі. Крім того вони постійно контактували між собою. Були такі клуби, де мінялися різними речами, напр. відзнаками таборів і місцевостей. Мені, особисто, було цікаво пізнати різні гри і забави на воді – там було десятки тих забав, багато з них я побачив перший раз. Я хочу такі заняття перевести на Україні, на наших таборах. Для інструкторів була своя їдальня і ми постійно знайомилися. Кожний день були нові запити: звідки ви приїхали, як в Україні? чи є в Україні скавти? Так потроху, потроху вони багато дізналися про Україну – було справді цікаво. Їм було дуже приємно почути, що ідея скавтіngu розвинулася в Україні. Ми вияснявали, що ми приїхали завдяки програмі канадсько-українського партнерства і що є дружні стосунки між пластовими організаціями Канади і України.

Scouting

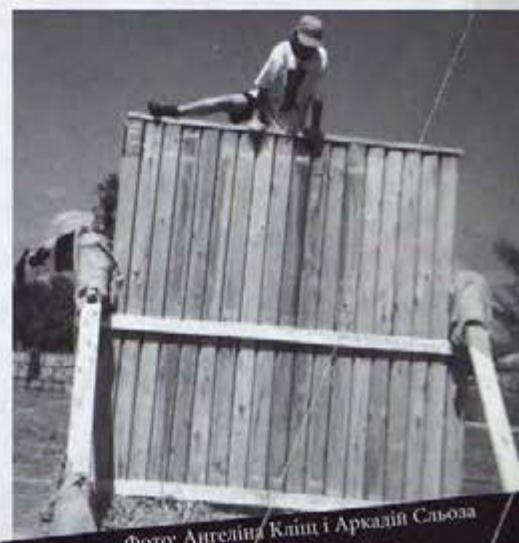

Фото: Ангеліна Кліщ і Аркадій Сльоза

Подивися також на вмілості,
одного роду мистецтва.
Вимоги цих вмілостей є в
Правильнику УПЮ,
Частина III.

Графіка

Кераміка

Скульптура

**Образотворче
мистецтво**

Чи знайомий Ти із
мистецькими
вмілостями?
Їх всіх 14 -
на кожний талант
і на різні
зацікавлення.
Якщо Тебе цікавить
мистецтво, почни
із вмілості:

ЛЮБИТЕЛЬ МИСТЕЦТВА

1. Викажеться талантом і плеканням одного роду мистецтва.
2. Знає в загальному роді мистецтва - малярство, графіка, скульптура, емаль, дереворити або дереворізи.
3. Знає на чому полягає техніка тих родів мистецтва.
4. Знає, в загальному, історію розвитку мистецтва від найдавніших часів. Назве по двох представників з кожної ділянки.
5. Знає десять, світової слави, представників українського мистецтва (з них п}ять сучасних).
6. Відвідає з гуртком галерію мистецтва і послужить іншим особам поясненнями.
7. Особисто зазнайомиться з українським мистцем та попросить його на гутірку до свого гуртка.

ПОВІНЬ В МАНІТОБІ

Від кінця квітня до початку травня цього року, в південній Манітобі була найбільша повінь цього століття і місто Вінніпег оборонялося проти ріки Ред Ривер (Red River) яка вилила свої береги. Більшість репортажів на новинах були з міста Вінніпегу, але, в дійсності, найгірша повінь була в південній Манітобі і також в Гранд Форкс, Норт Дакота, ЗСА (Grand Forks, ND).

Тисячі добровольців, державних інженерів і членів армії наповняли мішки піском і, щоб захистити дома, будували дамби (dikes) на берегах ріки. Школи організували автобуси студентам і учням, і везли їх помагати в будові. Кожний день бюлетені оголошували, де потрібно було помічників. В суботу і в неділю надзвичайно велике число людей зголосилося до помочі. Всі помагали: наповняти мішки піском, подавати мішки, будувати дамби, приготувати їжу, чи збирати одержу, щоб передати Червоному Хресті чи Салвейшен Армії.

Члени гуртків *Скорпіони*, *Т-Рекси*, *Акули* (УІІ-ий курінь) та *Соняшники* і *Дзвіночки* (ІІ-ий курінь) також брали участь у цій акції. Вони мали досвід в цій праці, бо вже їздили помагати зі школами підчас тижня. Юнаки і юначки завзято працювали разом із іншими добровольцями, наповняли і подавали тяжкі мішки піску.

В 1950-му році в Вінніпегу також була велика повінь, майже така як цього року. Рік пізніше, почалася будова вінніпезького водовідвідного каналу (flood way). Канал починається на сході міста і тягнеться 17 км. на північ. Коли вода стає зависока в ріці, підносяться величезні брами і вода пливе в канал. Цього року, цей водовідвідний канал врятував місто Вінніпег від гіршого лиха.

Мені приємно було помагати і відчувати співпрацю між всіма. Велика подяка за допомогу належитьсь канадській армії – більше ніж 7,000 військовиків приїхали щоб допомогти манітобцям. Їхні вантажні авта, човни та гелікоптери працювали день і ніч, рятуючи людей, будинки і худобу. Манітобці дуже вдячні їм.

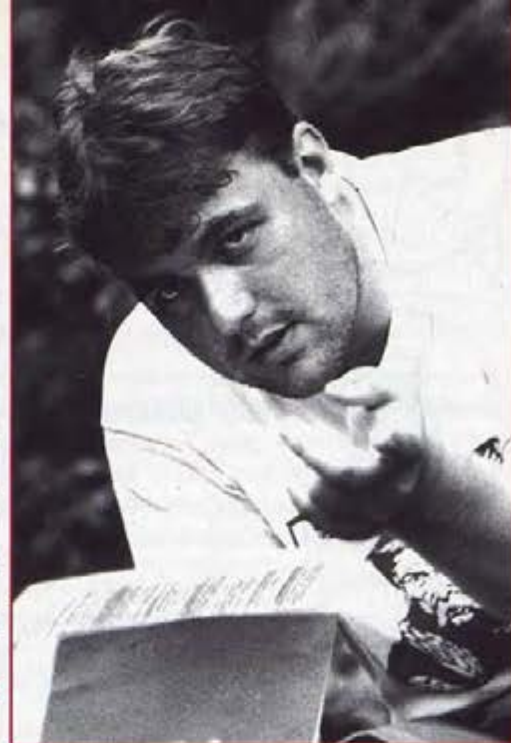
пл. роз. Ігор Михальчишин, 7-ий курінь ім. Святослава Завойовника, Вінніпег

(стоять, зліва) Ігор Михальчишин, Діана Пилипович, Христя Матвійчина, Тарас Баб'як, Рафаїл Сарий, Стефан Шкварок (сидять) Зенон Пилипович, друг Орест Денека, друг Юрій Крук, Михась Залиняк, ?

ПОПЕРЕД

Табір

ст. пл. Орест Денис, Вінніпег, Канада

ЗОЛОТА БУЛАВА - табір, який цього літа відзначив своє п'ятиліття в Україні, має широку популярність між юнацтвом. Ось, що писали про ЗБ'97 учасники табору:

юначки Катя, Ала і Наталка, Львів

юначка Галія, Трускавець

Табір юначок, Золота Булава '97.

фото: Богдан Янишин

пл. сен. Рома Найденко, командант (посередній)

Я Ігор Непийвода, прийшов до Пласту ще в 1992 році. Але про Золоту Булаву дізнався після того, як туди поїхав мій старший брат Юрій. Коли він приїхав, то так захоплююче розповідав про вишкіл, що я відразу захотів сюди потрапити. Моя мрія здійснилася тільки через два роки. До ЗБ я вже пройшов багато таборів і вишкіл новацьких виховників РОВ-119. Проте такої організації та проведення табору я не бачив ніде.

Мені дуже сподобалась система проведення вишколу - поділення учасників на гуртки, готування їжі по гуртках, проведення теорії, а потім реалізація планувань. Дуже важливим у моєму житті є моє іменування розвідувачем на ЗБ'97. Надзвичайно багато знань в організації роботи та провідництва я дістав, побувавши один день бунчужним табору. Дуже важливим у житті

Табір юнаків ЗБ'97, пл. Святослав у Сурма, комендант (зліва)

Табір ЗБ - це завжди щось дуже цікаве і неповторне. Саме такою була Золота Булава року Божого

Табір ЗБ. Це слово символізує у людей, які відбули табір, чудові спогади, у тих, хто його відбував,

Ігор Непийвода

Юлія Брунарська

Олексій Бориско

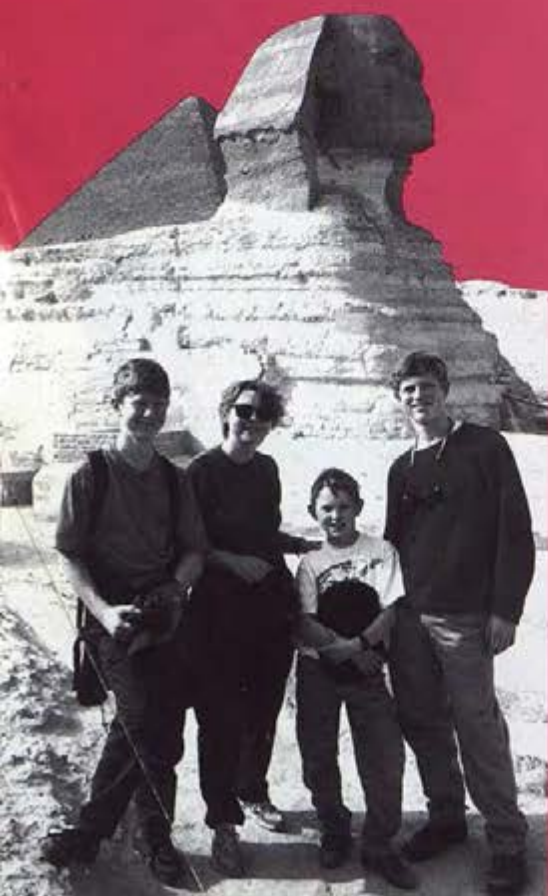
мого гуртка були обговорення днів під провідництвом впорядника Богдана Яцуна. Також приємно було підкорити одну з скель Довбуша. Надзвичайні відчуття, коли ти стоїш на скелі і дивишся на красиву панораму Карпат. Я думаю, що ЗБ вишколює справжніх провідників нації, які хочуть вивести нашу країну з кризи, які хочуть зробити Пласт чистим і корисним для держави. Це лише перша сходинка в нашому суспільному процесі. ЗБ - то є найкращий табір в Україні.
пл. роз. Ігор Непийвода (на таборі ЗБ гурток 5, Десантура)

1997. Мої враження? - їх неможливо описати. Тут було все... Найбільше мені запам'яталися змаги (тереновий та спортивний), а також одноденна мандрівка на гору Ключ. А ще особливо цікавими і повчальними були гутірки: самовиховання, полагодження конфліктів, Три Головні Обов'язки Пластуна та інші. Ці десять днів пройшли незамінно і, на жаль, уже лунає Гимн Закарпатських Пластунів, опускаємо прапор і всі ми кажемо: *До скорої зустрічі!*
пл. уч. Юлія Брунарська (на таборі ЗБ гурток 5, Меліоративні русалки)

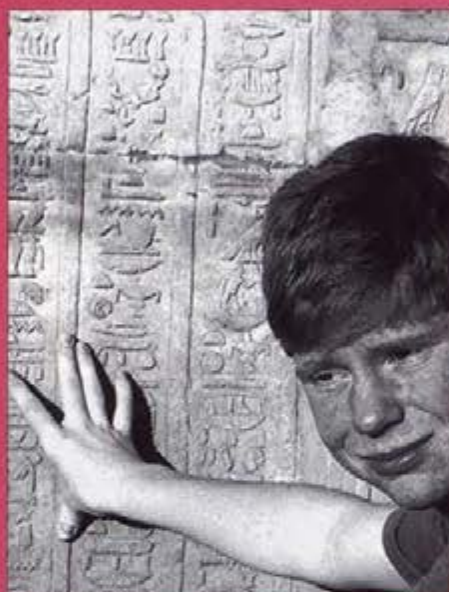
- райське життя і у тих, хто хоче на нього - певні мрії. Пройшла більша половина табору, тому відносини між таборовиками, як у сім'ї. Дивним є факт, що на курінних таборах юнаки чекають закінчення табору, а на ЗБ усе навпаки. Не те, що чекають закінчення, вони просто не хочуть чути про нього. Мені сподобалося, що на таборі, за певні досягнення на збірках вручають стрічки. Це є стимулом для подальшої праці. Ще мені сподобалося, що кожен гурток на таборі мав свою кухню і чергування на них. Хлопцям надзвичайно сподобалося разом із дівчатами плянувати і організувати мандрівки, теренівки, спортові змаги.
Олексій Бориско, І-ий курінь ім. Данила Галицького, Львів

12 цікавих занять в Єгипті:

1. лізти по велитенських каменях на піраміду в Гіза
2. переїхатися по пустині верхи на верблюді
3. прислухатися п'ять разів денно до закликів до молитви зі всіх міноретів Каїру
4. плисти по ріці Ніл на старовинному вітрильнику - фелуці
5. торгуватися на базарі Хан ел Халілі за парфумами, золотом, сріблом та шкіряними виробами
6. подивляти золоту труну молодого фараона Тутанхамона в музею в Каїрі
7. відвідати церкви перших християн включно із місцем перебування Святої Родини в Єгипті
8. дивуватись ручною справністю 10-літніх дітей, які виготовляють килими
9. прислухатися розповідням гіда про старовинну єгипетську історію

ЕГИПЕТ - саме слово викликає в уяві кожного цілу серію картин - могутня ріка Ніл, гаряче сонце, піски пустині, давня історія і її пам'ятки, - просто містика та екзотика! Манили нас чудесні святині, піраміди, гроби і пам'ятки залишені фараонами, давніми греками і римлянами, як теж і першими християнами та мусульманами. З тої причини і ми опинились в Єгипті під час нашої світової мандрівки. Ось наші спостереження. Може і ви будете мати колись нагоду

10. перейти через Місто Мертвих, де люди живуть без води чи електрики поміж похованими
11. читати старинні гієрогліфи на стінах святинь
12. фотографувати археологічні розкопки

Найбільші небезпеки

1. опинитися на автостраді в таксі без бензини
2. заблудити на вуличках базару
3. повірити продавцеві, що "це найкраща ціна"

записки мандрівників

Це третя стаття із нашої серії *Записки мандрівників* родини Колосів з Торонта які розказують про мандри по світі Андрія, Лесика і Даня і їх батьків - Богдана і Христі. Колоси вирушили з Торонта в вересні 1996 і вони вже нам писали про їх побут в Україні (ЮНАК 1/97), про мистецтво у Львові і їх мандри по Європі (ЮНАК 2/97).

Фото: Богдан Колос

відвідати цей чарівний край історії та сучасності. Тоді зможете порівняти. Оглядали ми і сьогоднішній Єгипет, який стоїть на перехресті культур сходу і заходу, старовини та модерного світу. Глиняні селянські хатки стоять біля фараонових руїн, за якими височать залізні та скляні хмародери. І всюди ми стикалися з людьми - темно чи ясношкірими, в довгому арабському вбранні або в західній одежі, які товпляться на автобусах, трублять, торгують, розмахують руками і спілкуються. Люди привітні і працьовиті, лагідні і гостинні.

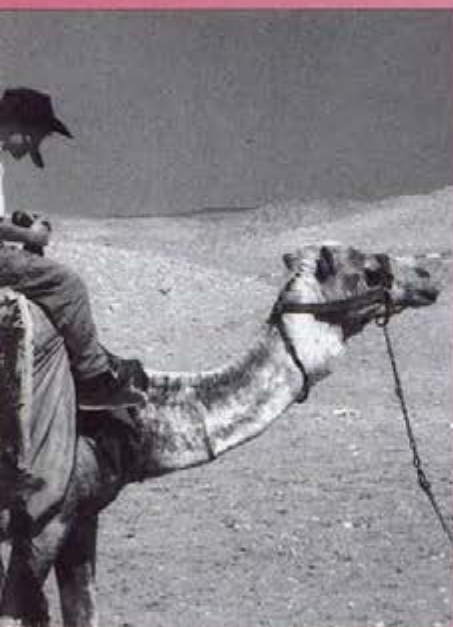

Люди з якими ми стрічалися

Тарік - наш гід під час круїзу по річці Ніл та викладач історії на університеті в Каїрі. Якраз кінчав писати свою другу книжку про Авраама, з арабської точки зору. Він мусульманського віровизнання, одружений, батько дівчинки. Признався нам, що надумується одружуватися вдруге (мусульманам вільно мати чотири жінки) лише не знає чи дасть собі раду утримувати дві родини.

пані Нака - бувша пластунка з Торонта, вчителька географії в інтернаціональній американській школі в Каїро. Вже роками працює в різних місцевостях Європи і Азії, а зараз в Єгипті. Любить подорожувати, збирати ручні вироби та килими. Після смерті свого чоловіка подарувала немалу бібліотеку українській амбасаді в Каїро. Розглядає можливості працювати ще в інших частинах світу.

На знімках: (біля Сфінкса) Лесик, Христя, Даньо і Андрій; (біля гієрогліфів) Даньо (на верблюді) Лесик і Даньо (коло піраміди) Андрій (на фелуці - зліва) Андрій, Богдан, Ахмед, пані Нака, Лесик і Даньо

Ахмед - провадить вітрильником, традиційною єгипетською фелукою, возить туристів по річці Ніл. Живе в селі біля греблі Асуан, в нього жінка та восьмеро дітей. Працює для старости села, який є власником всіх 15 фелук в околиці Асуан, що на полудне від Каїро. Всі зароблені гроші видає на утримання сім'ї і ніколи не сподівається мати досить грошей щоб купити свій власний човен.

**Чи Ти стурбований чи стурбована виглядом своєї шкіри через прищі?
Чи Твоє соціальне життя терпить через це?
Якщо так, то прочитай дещо на цю тему.**

Як повстають прищі?

Волосся на шкірі виростає з маленьких отворів-каналів. Клітини, які встеляють цей отвір волоса завжди гинуть а нові творяться. Мертві клітини змішуються з олійною субстанцією, яку виділяють залози.

Нормально ця мішанка виходить на верх шкіри і ми її змиваємо. Але підчас статевого дозрівання (*puberty*) зріст продукції гормонів впливає на більшу активність залоз, які продукують надмірну кількість оливої субстанції (*Sebum*). Ця олива, змішана з мертвими клітинами і іншими складниками шкіри творять своєрідну затичку (корок). З часом внутрішній тиск мішанки збільшується і канал волоса спухає.

Внаибільш екстремних випадках шкірні бактерії (*P.Acnes*) попадають в закриті канали волоса, швидко розмножуються там і творять такий тиск, що закоркований канал волоса тріскає і починає текти на зовні. При тому твориться запальний стан шкіри і матерії. Цей стан називаємо прищі (*Pustules*).

Яке лікування?

На щастя, є багато способів лікувати прищі, залежно від якості і гостроти. Тому підхід до лікування мусить бути індивідуальний. У гострих випадках треба вживати внутрішні ліки (переважно антибіотики). В більшості випадків можна лікувати прищі зовнішніми препаратами. Найбільш відомий і визнаний тепер зовнішній лік – це *penzoil peroxides* у різних формах. Найкраща форма – мішанка у кремах на водяній основі (*waterbased*).

Чому важливо лікувати прищі?

- щоб обминути додатковий стрес
- щоб себе добре почувати в товаристві
- щоб зберегти добре уявлення про себе
- найважливіше для фізичного вигляду - коли занедбаєш лікування, прищі можуть залишити перманентні шрами на твоїм тілі

Як запобігти гостроті оприщени

- Часто змивати шкіру лагідним милом
- Запобігати вживання косметик, кремів на жировій основі.
- Не вживати кремів, що причинюють шорстку шкіру або що спричинюють лущення шкіри.
- Не вживати препаратів, які є на алькогольній основі.
- Вживати захоронюючі від соняшних променів препарати (принайменше *SPF-15*)
- Не видувати прищів - це погіршує стан.

пл. сен. Орест Джулинський

Сестричка Ксеня Сливинська,
бичужна табору новачок
торонтоńskiej станиці написала
нам про свій табір

ДІВОЧА СОТНЯ КНЯГИНІ ОЛЬГИ

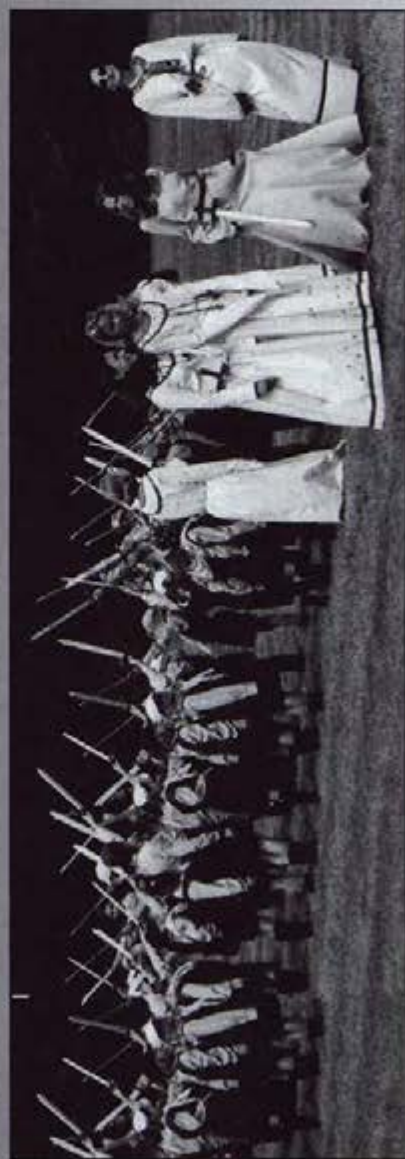
Сього літа новачки табору Дівоча Сотня Княгині Ольги в Графтон, Онтаріо, мали честь привітати у себе саму княгиню Ольгу.

Княгиня приїхала в наше село Дівич Сад з далекого міста Києва. Княгиня була захоплена селом і його працьовитими мешканцями. Приїхав також княгині внук, Володимир Великий, і поміг нам охрестити село.

Але одного дня, посередині першого тижня, трапилася на селі трагедія – хтось викрав княгиню Ольгу. Новачки шукали, шукали але, княгині не могли знайти. Новачки зажурені пішли спати. На другий день рано новачки почали себе підготувати, і фізично і умово, щоб знайти любу княгиню. Вони зробили мечі і почали вчитися історію могутніх князів Київської Русі. Кожний день мав тему одного князя чи княгині – в ідальні були питання, а відповіді розміщені по таборовій площі. Рої разом робили завдання. Вечерами були ватри, присвячені князеві чи княгині дня.

Прийшов день відвідин і новачки приготували батькам виставку своїх робіт – мечів, які вони розмалювали, дерев'яні ложки, які зробили і показали гарну дефіляду. Але княгині далі не було.

Близько кінця табору, коли молодші новачки пішли на нічний похід і переходили попри капличку – знайшли княгиню! Коло неї був сторож але, на щастя, він заснув. Новачки викрали княгиню і привели її до табору. Княгиня розповіла їм свої пригоди. Наступного дня, княгиня Ольга запросила новачок на бенкет і карнавал, щоб їм подякувати. І табір щасливо закінчився.

Хочете навчитися українських пісень в норвезькій мові? Існує така можливість, завдяки норвезьким скавтам, які, в 1997 році, вже другий раз таборували в Україні. Норвезькі скавти - про них ви вже читали в ЮНАК-ах 1/96 і 1/97 у дописах дніпропетровських скавтів Скіфів - зачарувалися українською піснею, коли вперше були в Україні на таборі, в 1995 році.

Провідник норвезьких скавтів - Антоні Кук, хоч англійського походження, вже 25 років живе в Норвегії і провадить скавтську станицю в місцевості Лангус. На запитання як ви зацікавилися українською піснею, Антоні відповів: "Я дуже люблю народну музику всіх народів. Я давніше навчився кілька російських пісень і, мушу признатися, доки я приїхав в Україну перший раз в 1993 році, я думав, що російська культура і музика були це саме, що українська культура і музика. Завдяки провідникові Скіфів, Вікторові Гогулінському і кільком іншим друзям я навчився українських пісень і побачив, що це зовсім не так, що українська культура і українська пісня це щось зовсім іншого. Минулого року, коли Скіфи були в Норвегії, вони нас навчили українських пісень і танців і цього року, на наш Scout Show ми підготували коротку українську програму. Ми зробили народні строї і я переклав кілька українських пісень на норвезьку мову."

Успіванику, який норвежці привезли цього літа до Дніпропетровська було чотири українські пісні, перекладжені на норвезьку мову: *Ой на горі та жінці жнуть, Чорна я си чорна, Тече річка і Місяць на небі*. Подаємо вам останню по норвезьки.

ЗАСПІВАЙМО ПО НОРВЕЗЬКИ!

Solen har lagt seg (Місяць на небі)

Solen har lagt seg, månen stig oppover,
stillheten råder, her i vår leir.
:Stillhet i luften, stilhet på vannet,
stillhet i tanker, ro i vårt sinn\:

Stille vi samler oss, rundt om vårt leirbål,
kjaerlig vi tenker på moder jord.
:Vårt kjære landet, og alle dets mennesker,
stille vi samles her på vår klod\:

Норвезькі скавти в Дніпропетровську

(зліва)

Pal Klaveness
Hans Kristian Aen
Anders Bodahl
Antony Cook

К В А Д Р А Т О С Л О В

Заповніть порожні нумеровані місця в квадрати словами, що відповідають значенню чи поясненню слова під тим-же числом. Це треба зробити так, щоби ті слова були однакові чи то їх читати зліва на право, чи зверху вниз.

Приклад

1. Будинок в котрому показують фільми
2. Ім'я князя, чоловіка кн. Ольги
3. Половина того, чим ми ходимо
4. Той, хто приготував землю на посів.

1	К	2	І	3	Н	4	О
2	І	Г	О	Р			
3	Н	О	Г	А			
4	О	Р	А	Ч			

А тепер, чи зможете ви? Спробуйте!

1. Що пливе в жилах?
2. А що пливе в морі?
3. Група возів на транспорт; табір
4. Посудина для квітів

1	2	3	4
2			
3			
4			

З М І Н О С Л О В

Часто, змінивши одну букву в слові, дістаємо зовсім друге слово. Наприклад, зі слова "миш" міняючи zarazom всього одну букву, можна зробити слово "щур". Ось так:

МИШ
МИР
МУР
ЩУР

Чи ви завважили, що кожна зміна дає інше дійсне слово?

Ану, перемініть по одній букві за раз і зробіть так, щоби **НОГИ** стали **РУКИ**.

Хочемо помитися. Є **ВОДА**, але треба, щоби було ще й **МИЛО**.

Є **ДІДО**, але треба, щоби була і **БАБА**.

Поставте **ЛІД** на **ПІЧ**, щоб розтопився.

Подав: *п. Мирослав Дяковський, Торонто*

Відповіді на сторінці 28.

ТУТ Там

Вовча Тропа, ЗСА

Мій гурток називається Водограй і ми належимо до II-го куреня ім. Лесі Українки в Нью Йорку. Я хочу вам розказати про наш перший юнацький табір, Незабутня Мелодія, на Вовчій Тропі.

пл. прих. Адя Ганкевич

Ми всі нетерпеливо чекали поїздки на цей табір. Він був багато інший від новацького табору, бо ми мусіли більше думати і робити для себе, замість того, щоби подруги нам все робили. Ми мусіли одна другій помагати, щоби досягнути мету. Як хтось зле почувався, ми всі її розвеселяли. Наші подруги не думали, що ми зможемо збудувати браму, тому вони нам сказали тільки зібрати шишки і їх повісити. Але ми їм показали, що ми хотіли і могли збудувати браму, і ми це зробили. Під час табору ми здавали вмільсть куховарства. Через два дні цілий табір сам варив для себе. Продовж цих двох днів ми мусіли добре співпрацювати, щоби всі мали що їсти. Часом були випадки, що все не вдавалося так як мало, але ми вміли з цього вийти. Прихильниці і учасниці поїхали на прогульку "тюбінг". Це була дуже весела прогулька. Кожний дістав свій "тюб" і, групами, ми поплили по річці. Річка була дуже висохла і кам'яниста і тому було тяжко плисти. Один був навігатором і всіх пхав. Ми мали найліпших подруг. Вони були приємні, веселі і все старалися нам допомогти. Дотепер це мій найбільш улюблений табір. Побачимо, що нас чекає на другий рік.

Квебек, Канада

Пачкарі без Гамульців

Монтреальська станиця мала три юнацькі табори цього літа - на конях, мандрівний та на роверах. Табір на роверах, комендантом якого був зв'язковий Ярема Роніш, відбувся 28-го липня до 1-го серпня. Траса табору, 225 км. вела довкола озера Менригенадод і гори Сатон. Середний денний кілометраж був 50 км. Табір два рази заїжджав в Америку, переїжджаючи границю Квебеку і Вермонту. Фото зліва на вулиці Canusa, котру повздовж перетинає канадсько-американська границя.

Вовча Тропа, ЗСА

Табір Юнаків Слідами Орiona

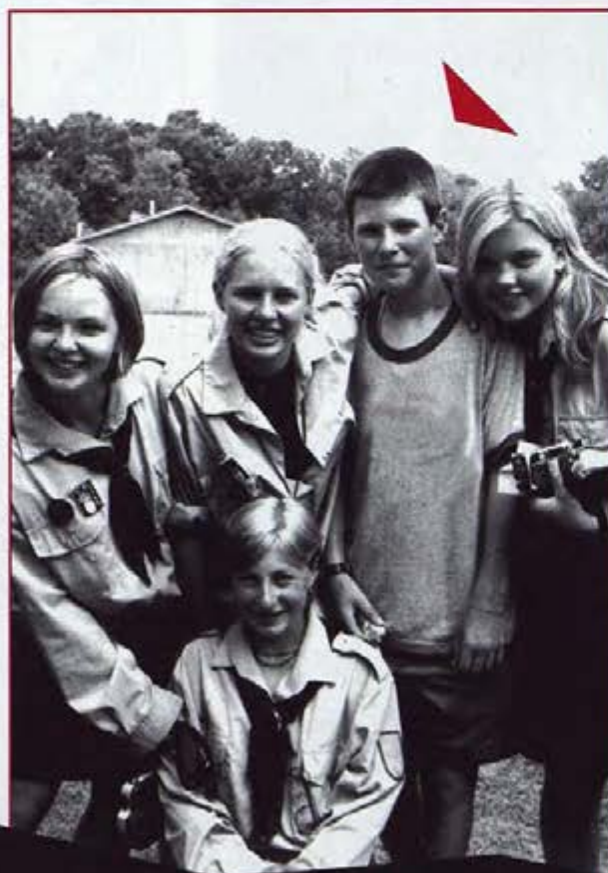
Учасники (молодші) були абсолютно страшні сьогодні. Не було одної хвилини, де вони були тихі або серйозні. Вони, спеціально ті з правого боку, перешкоджали мені на збірках і в кухні. Навіть як подруга Мишка на них покричала, вони не перестали ані крутитися ні сміятися. Це роззлостило бунчужну. Прихильники були дуже зацікавлені своїми шнурами і рушниками і ними бавилися, замість йти з нами на збірку. Вечером вони не могли ані десять секунд просто стояти. Друг Івась і я рішили їх відпустити після 10 хвилин, бо не було жадної зміни (щоб правду сказати, я не думав, що вони зміняться на краще без якогось знаку від Бога). Вони були хоч тихі і ми подумали, що це був знак прогресу. Розвідувачі були досить добрі і давали добрий приклад решта табору. На жаль в них не вистачило терпеливості, щоб залишитися просто на струнко весь час, спеціально як подруги не було. Друзі (і подруги) є дуже приємні і вони радо всім помагають. На щастя вони мені помагали, спеціально друзі Івась і Степан. Було жаль, що учасники говорили і жартували як друг Марко говорив і через те не було його добре чути ні розуміти. Таборовики хочуть вечірки, менше руханки, більше кальорій в їжі, раніші нічні тиші (крім прихильників, які не хочуть спати), більше спорту і теренових ігор. Опінія про табір є добра і таборовий настрій також добрий.
(Книга Чергового, завваги чергового дня 7 липня, підписав пл. пр. Адріян Мартин)

(на знімці зліва) Таня Жаботинська, Сяня Перрин, Місько Рей, Наталя Мироненко і (сидить) Наталя Терпляк

Там

Писаний Камінь, ЗСА

Цього літа я поїхав на Юнацький табір до Америки – на оселю Писаний Камінь. Ми збудували величезну браму із вежами та мостом і обгородили табір часоколом. Хрещення табору було досить піротехнічне та надзвичайне. В другій половині табору ми поїхали на три дні каной-ками в гори Аллегейні. Я запізнав багато пластунів і пластунок з Чікаго, Детройту, Денверу, Вашингтону і інших місце-востей. Наша булава була "супер". На цьому таборі були також і чотири юначки з Торонта: Наталя Терпляк, Таня Жаботинська, Сяня Перрин і Наталя Мироненко.
Місько Рей, XI-ий курінь, Торонто

Вовча Тропа, ЗСА

Андрій Микита грає на дрімбі

Таня Гарасевич на ватрі

При столі з портретом коменданта

Крайовий Вишкільний Табір КВТ'97

Ватра Сонцестояння В неділю 22 червня, 1997, перший день табору, подруга Дора нас вивела на Золоту Поляну. Там вона нам сказала, що всі боги і богині були злі на Марену, богиню весни, через те, що вона дозволила щоби дев'ять днів за порядком падав дощ. Кожна дівчина і хлопець вибрали рослини з пластикової торби. Хлопець і дівчина з тою самою рослиною мали попаруватися. Кожній парі був призначений бог або богиня, яких пара мала розвеселити і знайти їм подарунок. Після жертви пара перескакувала через вогонь. Перед прекрасним краєвидом і заходом сонця, подруга Дора нам розказувала про різних поганських богів і звичаї наших предків, деякі з яких увійшли в християнські традиції. Після того ми мали ватру і приложили свої жертви Марені. На кінець ми спалили Марену. *пл. роз. Катруся Дурбак*

Наш лідер

РОМКО – він є наш комендант
РОМКО – він є такий педант
РОМКО – він нас провадить
Він нас не зрадить, ніколи, ніде.

Світить місяць

Рум, рум.....
Ромко Гриців
Комендант табору
Блонд волосся,
Окуляри й вуса
Із гір Четгему,
По "зип-лайн" в долину
Комендант Гриців
До кухні приліта
Гей, гей.....

Там

Морський табір

Цього літа, від 16-го до 23-го серпня відбувся Морський Табір на Raystown Lake в Пенсильванії. Табір організував 25-ий курінь УСП Чорноморців. Капітан табору був ст. пл. Павло Червоняк, ЧМ (Таріль) з Торонта.

Коли ми заїхали на місце морського табору, ми побачили чудове озеро, гарний краєвид, та здали собі справу, що на цьому таборі є більше булавних ніж учасників! Учасників було 26, а в булаві - 31! В першому дні ми збудували морський стіл, при якому ми часто сиділи, та розтабурилися на березі озера на півострові. Наступного ранку збудилися раненько на вставання і навчилися (в цікавий спосіб) першу таборову морську традицію; а саме: останній що вибіжить на ранішню збірку, мусить зразу йти до води (не дуже приємно, коли є зимно рано!)

Ми багато навчилися про морські традиції під час табору. Після сніданку в програмі були наші морські заняття - кожного дня вислухали по п'ять ділянок/інструктажів для здавання морських вміlostей: водне лещетарство, плавання, вітроплавання, водолаження та інші. При кожній вміlostі ми мали нагоду навчитися і вправляти цю водну ділянку. При кінці табору ми мали нагоду здавати точки і одержати вміlostь. На цьому таборі ми самі не варили, але нам варили кухарі, старші пластуни - кандидати до куреня Чорноморці. Часами їжа не була така смачна, але ми все були такі голодні після заняття і їли що було. Але могло бути краще!

Кожного вечора була ватра - одного разу тема ватри була "найліпший виступ в світі". Кожна залага вибрала якусь тему і жанр і мала до тої теми приготувати точку. Це був вечір повний сміху і жартів! Також Чорноморці організували маскарadu і вечірку на кораблі - випозичили туристичний корабель на три години одного вечора і ми мали нагоду танцювати при музиці, їдучи по озері. Ми так гарно забавлялися! На цьому таборі ми часто сміялися, навіть, коли хтось мусів піти до води, коли не дотримувався морських традицій. Якщо хтось став на морський стіл, або почав їсти перед "смачного", або перед тим, що почне їсти пан капітан, його зразу посилали "до води". Якщо приступив до човна без рятівничого пояса, була дуже цікава кара - учасник, навіть булавний, мусів носити страшно невідгідний рятівничий пояс, який називається "гамбі" цілий день (і цілу ніч)!

Була ще така пригода, коли хтось завинувся в Saranwrap бо вони... гей, я не повинна вам казати! Ви мусите поїхати на Морський Табір на другий рік щоби довідатися що сталося!

пл. роз. Катря Кузьмович, II-ий курінь, Нью Йорк

Лесція Вітрильниця (фото) Юрій Кузьмович

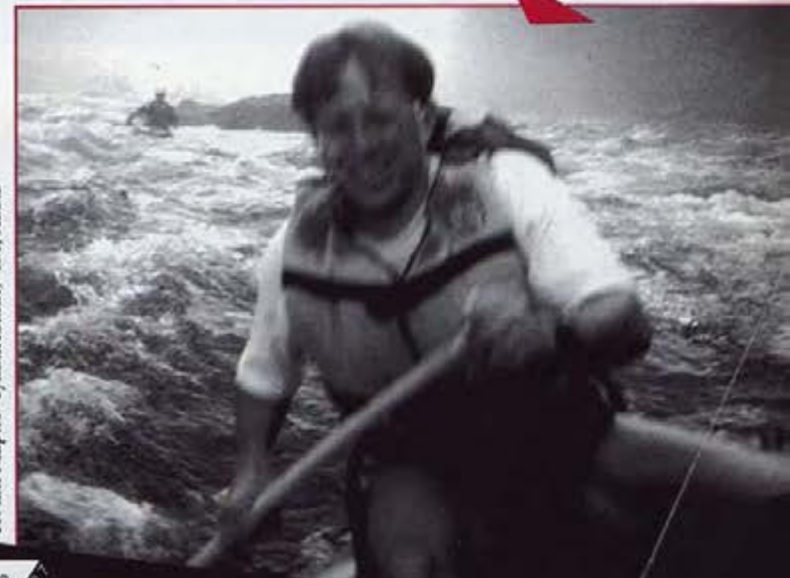

фото: Катря Кузьмович

(зліва) Олег Брожиня, Кок Раковський, Юрій Кузьмович

ст. пл. Марко Чукієвський, ЧМ, Львів

Там

Полруга Рома Найденко із своїм гуртком.

Тут

Юначки готуві на Івана Купала.

Табір юначок.

ЗОЛОТА БУЛАВА '97

Міжкравовий табір *Золота Булава* відбувся від 28-го червня до 6-го липня, 1997, на Пластовій Оселі *Батурин* біля Монреалю. Комендантами були пл. сен. Андрій Мончак і пл. сен. Ганя Шиптур. Як і кожного табору, учасники були із різних станиць Канади і Америки.

Табір Юнаків: учасників було 17 із таких станиць: Торонто (5), Нью Йорк (3), Едмонтон (2), Монреаль (2), Оттава (2), Вінніпег (2) і Лос Анджелос (1).

Табір Юначок: учасниць було 23 із станиць: Торонто (5), Едмонтон (1), Оттава (2), Монреаль (3), Ст.Кетеринс (1), Вінніпег (2), Вашингтон (2), Нью Джерсі (1) і 2 самітниці.

Булави обох таборів також були із різних кутків Північної Америки: Чикаго, Вашингтон, Вінніпег, Торонто, Оттава, Монреаль і Рочестер. Але не тільки із Північної Америки – приїхали з України коменданти табору ЗБ в Україні – пл. сен. Святослав Сурма, з Дрогобича і пл. сен. Рома Найденко зі Стрия. А ст. пл. Орест Денека був і Тут і Там (дивись під *Табори* на інформації про ЗБ'97 в Україні).

Родинний Табір

Родинна Ватра XII відбулася цього року в Лейк Пласид, Н.Й. Від 9-го до 16-го серпня, 43 родини – батьки і діти – таборували разом. Тема табору була морська. Всі 43 родини сходилися разом тільки 6 разів: відкриття і закриття табору, при ватрі, на Службі Божій, на пікніку, на збірну вечерю і на вечір з капітаном. На пікніку була прогулянка на канойках і відбиванковий турнір. Вечір з капітаном був круїзом на який люди повбиралися в костюми на морську тему – Посейдон, якір, моряк, рибалки і т.д. Кожного вечора відбувалися ватри. Головний гітарист, Андрій Фарміга, переважно провадив ватрою з поміччю оркестри. Наша родинна оркестра складалася із кількох гітар, на яких грали юнаки і старші, скрипки і мандоліни. Кожна родина приготувала хоч одну родинну точку. Одного вечора пл. роз Данило Літепло, пл. роз Павло Фарміга, з допомогою пл. роз Андрія Микити, ст. пл. Василя Літепла, та інших юнаків, провадили ватрою. В роках 1930 і 1972 в Лейк Пласид відбулися Олімпіади і на таборі було багато прогулянок відвідати цікаві місця, пов'язані із Олімпіадами. Родинний табір дає змогу кожній родині таборувати не тільки зі собою, але

(зліва) Василь Літепло, Ляна Кашуба, Альо Подпірка, Тамара Геймур, Роман Подпірка, Аля Косович, (зі заду) Павло Фарміга, Данило Літепло, Андрій Микита, Христя Оприско, Аля Кашуба

також із іншими, котрі люблять бути на природі. Табір дає можливість краще пізнати других у неформальному оточенні. Завжди є цікаві заняття і всі знаходять товариство з яким проводять веселий час. Тиждень минає скоро але спомини лишаються на ціле життя. *пл. роз. Данило Літепло*

Пластова Січ, Канада

Курінні табори, крайові табори - прийшов час на станичний табір! Подумали, зробили! Зібралися 4 курінні проводи і запланували програму – табір на роверах і на канойках, хто що захоче. Табір відбувся від 2-го до 10-го серпня з базою на Пластовій Січі але з дво- і тро-денними прогулянками на ровери в околиці і на канойки в Frontenac Park і Rice Lake. Всього разом нас було 78 юнаків і юначок і 16 виховників, деякі з яких прибули тільки як опікуни на прогульки. Найбільше уваги присвячено вміlostям канойкарства і їзди на роверах. Чи вдавсь наш табір? Не тільки так, але ми нарешті мали нагоду пізнатися в станиці!

пл. сен. Марта Фіголь, Референт Юнацтва, Торонто

Там

Фото: Богдан Колос

КРИЛАТІ КОЛЕСА Юнацький табір станиці Вінніпег

Всереду 23 липня, 26 енергійних юнаків і юначок разом із 7 виховниками - члени гуртків *Скорпіони*, *Т-Рекси*, *Акули* (7-ий курінь), *Соняшники*, *Дзвіночки* (2 курінь) та 2 розвідувачі з Калгарі вибралися на табір. На місці - в *Rose Isle* - перших два дні ми вчилися про роверистику. Інструктаж давав друг Ігор Бошко з Торонта. В ночі можна було чути як вили койоти та перелякані корови. Програма та околиці були знамениті, але комарі - жахливі! По двох днях, ми спакувалися та поїхали до *Spruce Woods Provincial Park*. Там знаходиться *Sprit Sands*, одинока пустиня в Манітобі. На другий день одна група поїхала на прогульку (17 км) на роверах, а друга група пішла на мандрівку і якось знайшла морозиво і чіпси.

Далі наша дорога вела до *Riding Mountain Provincial Park* на площу Ма-Ма-О-Пі. Ми заїхали на місце табору і побачили, що брама була закрита великою колодкою, до якої нам забули дати ключ. Комендант - пан Іван Михальчишин - мусів їхати до головної брами, щоб нам відкрили. Ми таборували п'ять днів у цьому парку і мали багато зайнять. Кожного дня прогульки були довші і більше вимагаючи. Останнього дня перша група переїхала 60 км, а друга - 35 км. Друга група бачила ведмедиху і двоє ведмеджат на стежці.

Нам було цікаво познайомитися із виховниками з України, - другом Аркадієм з Рівного і подругою Ангеліною зі Львова. Вони мали з нами цікаві дискусії і ми навчилися багато нового від них. На кінець табору всі були вимучені, але задоволені. Цей табір дав нагоду юнакам і юначкам побачити чудову частину нашої провінції. У всіх залишилися гарні спомины цього цікавого табору!

пл. роз. Ігор Михальчишин, 7-ий курінь

Подруга Ангеліна Кліч зі Львова і друг Аркадій Сльоза з Рівного, подають враження із свого першого табору на роверах:

Аркадій: Цей табір був досить добре організований. Незадовго до початку табору комендант і організатори вже знали траси, знали на скільки ці траси відповідають вимогам вмілостей роверистики. Знали, чи на них можна брати юнаків і ними займатися. Були передумані всі дрібні, але важливі для такого табору речі. У всіх ровери були добре направлені. Не було неприємностей, все пройшло дуже гарно. Табір був в 3-ох місцях. В кожному з тих місць ми мали різні траси. Траси ніколи не повторювалися. Кожна траса давала можливість виробляти якусь іншу вмілість.

Ангеліна: На першій трасі вчився їздити по дорозі. Старші мали можливість поїхати трошки по горбистім терені. Друга траса була і по піску і по землі і по траві і по тарападах. Це була найкраща траса - хоч вона нас всіх виснажила, та це було приємне задоволення. Третя траса - одна мандрівка, була коротка, але вона була по коріннях, треба було дуже помалу їхати і те все обїжджати.

Аркадій: Були цікаві гутірки з роверистики і безпеки їзди на роверах, сама будова ровера, як його направити, якщо він попусється. На мою думку табір був дуже сильний тим, що він досить чітко відповідав конкретній вмілості - вмілості роверистики. Від того відштовхувалося все те, чим ми займалися на таборі.

фото: Ігор Бошко

Табір *Варяги на Воді* в Лак Ла Біш, Альберті, відбувся від 8-го до 19-го липня, 1997 р. Учасники з Едмонтону і Калгарі вчилися як орудувати канойками та

вітрильниками. Юнацтво брало велику участь у плануванні і виконанні програми табору. Ми пошили таборові морські хустки, які ми вбирали під час відкриття дня, на прогульки і на молитву. Пл. роз. Маркіяна Ілюк – любителька риболовства. Вона перевела з юнацтвом вмілість *Рибальство*. Ми запланували знамените смачне меню – шашлики, фадіта, котлети, а на сам кінець табору – стейки. Хоч ми і затримали давню пластову традицію і під час прогульки подавали *Клік* і *Спам*. Розвідувачі закінчили вмілість *Вітрильництво* і здобули державний ступінь *White Sail 1*. Наш табір успішно закінчився і всі повернулися додому із приємними спогадами. Подаємо вам деякі таборові дефініції:

Діана Кислици

Рената Хопт'яна

Тут

пластовий ніж – щось блискуче в траві
нове шатро – китайська загадка
весло – довгий палик, яким зручно бити
українська мова – дивний таборовий діалект
нок (на човні) – те, що Тебе “нокує” по голові
нічна тиша – найголосніша частина таборового дня
канойка – те, що пливе саме по озері
пластун – той, що пливе за канойкою
інтендант – свята людина
знімки з табору – пам’ятка останнього дня табору

пл.роз.Лада Шулякевич, курінна УІ-го куреня
 ім. Уляни Кравченко

Тут Там

Альберта, Канада

Там

(зліва) Діана Кислици, Віра Мартинків, Оля Зарагіна

ЮНАК - журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Переплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: ст. пл. Богдан Яцишин, пл. роз. Лада Шулякевич, пл. роз. Катря Кузьмович, пл. пр. Адя Ганкевич, пл. уч. Місько Рей, пл. роз. Ігор Михальчишин, пл. роз. Лада Шулякевич, ст. пл. Мотря Онищук, ст. пл. Тирса Гаврачинська, ст. пл. Ксеня Сливинська, ст. пл. Аркадій Сльоза, ст. пл. Ангеліна Кліщ, ст. пл. Ігор Бошко, ст. пл. Орест Денека, ст. пл. Ярема Роніш, ст. пл. Андрій Заярнюк, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. Орест Джулинський, пл. сен. Дарія Даревич, пл. сен. Марта Кузьмович, пл. сен. Юрій Кузьмович, пл. сен. Христя Ференцевич, п. Мирослав Дяковський.

Привіти з таборів

ЮНАК дякує за привіти надіслані із наступних літніх таборів:

Юнацький Станичний Табір СТ 1997, Пластова Січ, Канада / пл. сен. А.Геник-Березовський і ст. пл. А.Стасина - коменданти
Табір Юнаків Чорна Рада - Третя Січ, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / ст. пл. Тарас Лісовський - отаман
Табір Юначок Плетення Всесвіту, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / ст. пл. Таїса Скуб'як - комендант
Мішкрайовий Вишкільний Табір Золота Булава, Батурін, Канада / пл. сен. А. Мончак і пл. сен. Г. Шиптур - коменданти
Табір Юначок Незабуття Мелодія, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / ст. пл. Нуся Голчаківська - комендант
Юнацький Табір Крилаті Колеса, станиця Вінніпег, Манітоба, Канада / п. Іван Михальчишин - комендант
Юнацький Кінний Табір Мокрі Коні, Гантер, НьюЙорк / ст. пл. Роксоляна Мармаш - комендант
Табір Юнаків Слідами Орiona, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / пл. сен. Юрій Кузьмович - комендант
Юнацький Табір Грай Море Грай, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / ст. пл. Данило Бутенко - капітан
Крайовий Вишкільний Табір КВТ, Вовча Тропа, НьюЙорк, ЗСА / пл. сен. Роман Гриців - комендант
Юнацький Морський Табір, Рейстовн Лейк, Пенсильванія, ЗСА / ст. пл. Павло Червоняк - капітан
Юнацький Табір Варяги на Воді, Лак Ла Біш, Альберта, Канада / пл. сен. Еміліян Грох - комендант
Табір Новачок На ставочку в холодочку, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / сестричка Тамара Ганкевич - комендант
Табір Новацтва Ой що ж то за шум! Мінніаполіс, Міннесота, ЗСА / сестричка Дарка Ганкевич - комендант
Табір Новаків Чумацький Шлях, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / братчик Марко Матла - комендант
Табір Новаків Де Дико - нам Добре, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / сестричка Надя Гайвас - комендант
Табір Новачок Ми тут, ми там, ми всюди, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / сестричка Оля Стасюк - комендант
Табір Новачок Трипільський Танок, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / сестричка Таїса Бушнелъ - комендант
Табір Новачок Дівоча Сотня Княгині Ольги, Пластова Січ, Онтаріо, Канада / ст. пл. Ліда Гадач - комендант
Свято Весни Станиці Філядельфії Сонце, Море й Життя, Острів Ассатер, Меріленд, ЗСА / пл. сен. І Чемеринська - комендант
Вишкіл Юнацьких Виховників, Вовча Тропа, НьюЙорк, ЗСА / пл. сен. Марта Кузьмович - комендант
Пластовий Табір ім. Уляни Кравченко, Верховина, Валія, Великобританія / пл. сен. Роман Дубіль - комендант

Відповіді

ст. 19	Квадратослов:	Змінослов:	ВОДА	ЛІД	ДІДО
	КРОВ	НОГИ	ВОЛА	ПІД	ДІЛО
	РИБА	РОГИ	ВИЛА	ПІЧ	ДУЛО
	ОБОЗ	РОКИ	МИЛА		БУЛО
	ВАЗА	РУКИ	МИЛО		БУЛА
					БУБА
					БАБА

МАНДРІВКА АНГЕЛІНИ І АРКАДІЯ ПО КАНАДІ

ст. пл. Ангеліна Кліщ зі Львова і ст. пл. Аркадій Сльоза з Рівного, які приїхали до Канади на Канадське Джемборі на запрошення *Scouts Canada*, мали нагоду поїхати на пластові табори і подорожувати по Канаді.

Аркадій і Ангеліна з проводом *Scouts Canada*. (зліва) Баб Бутчер (*Bob Butcher*), референт зовнішніх зв'язків і Герб Питтс (*Herb Pitts*), комендант джемборі

Аркадій і Ангеліна із станичною Вінніпегу, подругою Софійкою Качор.

Аркадій і Ангеліна біля пам'ятника Тараса Шевченка в Вінніпегу.

Ангеліна і Аркадій в Скелястих Горах Альберти із станичним Едмонтону, другом Радославом Білашем і едмонтонськими пластунами.

Аркадій і Ангеліна в редакції ЮНАК-а в Торонті.

Читайте в наступному числі про:

Прогульку в Гімалаї

Зимові гри

Зимові пригоди

Зимове таборування

